

מידת הצהבת לדחיית הברית

רמת הצהבת	הפוסק	הפסק
'ירוק ביותר'	<p>רמב"ם מילה א יז; ראבי"ה שבת פ"ט סי' רפב; סמ"ג עשין כח; חכמת אדם קמט ד; ר' יעקב הגוזר, כללי המילה, הובא בזכרון ברית לראשונים, עמ' 56; שו"ת עצי הלבנון סי' סב; אות חיים ושלום סי' רסג סק"ב, בשם אביו בעל דרכי תשובה, שאף אם המראה הצהוב הוא רק בפנים, אסור למול, אבל אם הוא צהוב ולא צהוב ממש, והנשים ומיודעים אומרים שכך מראה בני המשפחה, יש להקל למולו ביום השמיני; שו"ת הר"ם סי' טז; שו"ת אבני מר חו"ד סי' שכ, ושם חחו"מ סי' קכה. והיינו בהנחה ש'רוק' פירושו צהוב;</p>	<p>יש הסבורים, שדווקא אם התינוק 'ירוק ביותר' צריך לדחות את המילה, אבל לא בצהבת רגילה [497];</p>
שלא דווקא ירוק ביותר ירוק יותר מהרגיל, יש לדחות את מילתו	<p>מאירי שבת קלד א; המחבר, יו"ד רסג א; ערוה"ש יו"ד רסג ג; הגה' נימוקי ר"ב יו"ד רסג א; מנחת פתים יו"ד שם; דעת תורה יו"ד סי' לח; בית ישראל, הנדפס בסוף חכמת אדם, מביא הרבה פוסקים החולקים על החל"א; ראש אפרים סי' לח סקל"ד וסקנ"ב; ערוה"ש יו"ד רסג ג; נורת הברית סי' רסג, בנחל ברית סק"א; שו"ת מנחת יצחק ח"ג סי' קמה, וח"ו סי' צב, וח"ח סי' פח; שו"ת ציץ אליעזר ח"ג סי' פב. וראה מאמרו של הגר"י קמינצקי, מוריה, קלג-קלו, ניסן תשמ"ג, עמ' קט-קי. וראה שו"ת מנחת שלמה ח"ב סי' צז אות יב, שהשו"ע השמיט תיבת 'ביותר' מפני שלמעשה קשה להכריע מה נקרא 'ביותר', ולכן משום חומרא של פיקוח נפש יש לדחות הברית בכל מקרה של 'רוק';</p>	<p>יש הסבורים, שלא דווקא ירוק ביותר, אלא כל תינוק שהוא ירוק יותר מהרגיל, יש לדחות את מילתו [498].</p>
פחות מ- 8	<p>שו"ת קנין תורה בהלכה ח"ב סי' קלז אות ג. וראה עוד שם ח"ז סי' פא, שכתב ממדינות מסוימות שדורשים פחות מ- 5 מ"ג%;</p>	<p>יש הנוהגים למול את התינוק כשרמת הבילירובין בדם הגיעה לערך מסויים, כגון פחות מ- 8 מ"ג% [501]</p>
בין 10-12 מ"ג%	<p>שו"ת תשובות והנהגות ח"א סי' תקפו, ושם ח"ב סי' תצ;</p>	<p>בין 10-12 מ"ג% [502]</p>
פחות מ- 12	<p>[503] שו"ת מנחת יצחק ח"ח סי' פח; דעת הגר"ש אלישיב למול עד רמה של 12 מ"ג%; נשמת אברהם חו"ד סי' רסג סק"א(א), שכתב בשם הגרש"ז אויערבאך, שצריך שהצהבת תיעלם לגמרי מכל הגוף, ולא לסמוך בזה על הרופאים, וצריך שהבילירובין יהיה פחות מ- 11-12 מ"ג%, וגם שיהיה נראה בעיני המוהל שהוא לא צהוב. אך דברים אלו צ"ע, שאם הבילירובין הוא 11-12 מ"ג%, בוודאי הוא עדיין נראה צהוב קצת, ולכן שני התנאים שכתב הם סותרים אהדדי מבחינה מציאותית. ואמנם בשו"ת מנחת שלמה שם, לא הזכיר כלל את התנאי של רמת הבילירובין. כמו כן בשיחותי בע"פ עם מרן הגרש"ז אויערבאך לא הזכיר התנאי של רמת בילירובין, ויש שהעידו בשמו שגם ברמה של 13 מ"ג% אפשר למול את התינוק אם לדעת הרופאים הוא בריא;</p>	<p>פחות מ- 12 מ"ג% [503]</p>
או פחות מ- 15	<p>שו"ת שבט הלוי ח"ה סי' קמח אות ב</p>	<p>או פחות מ- 15 מ"ג% [504].</p>

תינוק שהיה צהוב והבריא

<p>שאינ לבצע את המילה, אלא עד שהצהבת תיעלם לגמרי מהגוף לפי מראה עינים, ולא על פי מה שיאמרו הרופאים, או לפי איזה בדיקות שהן [499]</p>	<p>שׁוֹת מִנַּחַת יִצְחָק ח"ג ס' קמה, וח"ו ס' צב, וח"ח ס' פח; שׁוֹת מִנַּחַת שְׁלֵמָה שֵׁם (וכן הגרש"ז אויערבאך). הובאו דבריו במאמרו של י. לוי, נועם, י, תשכ"ז, עמ' קסח ואילך, ובמאמרו של א. שטיינברג, אסיא, ד, תשמ"ג, עמ' 207 ואילך); הגר"י נויבירט, הובאו דבריו בנשמת אברהם חיו"ד ס' רסג סק"א(א). וכן משמע משׁוֹת אַבְנֵי זָהָב חיו"ד ח"ב ס' ש, ושם חח"מ ס' קכה, וצפנת פענח על הרמב"ם מילה א יז</p>	<p>שאינ לבצע את המילה, אלא עד שהצהבת תיעלם לגמרי מהגוף לפי מראה עינים, ולא על פי מה שיאמרו הרופאים, או לפי איזה בדיקות שהן</p>
<p>שמותר למול את התינוק כשנראה שהצהבת בירידה, שחלפה מרוב הגוף, ובצירוף דעת רופאים שאין במילה סכנה בשלב זה [500]</p>	<p>שׁוֹת צִיץ אֲלֵעֶזֶר ח"ג ס' פב. וראה בשׁוֹת עֲצֵי לְבָנוֹן ס' סב; שׁוֹת דְּבָרֵי מִלְכָּאֵל ח"ב ס' קלב; מאמרו של י. לוי, נועם, שם; א. שטיינברג, אסיא, ד, תשמ"ג, עמ' 207 ואילך;</p>	<p>מותר למול את התינוק כשנראה שהצהבת בירידה, שחלפה מרוב הגוף, ובצירוף דעת רופאים שאין במילה סכנה בשלב זה</p>

המתנה של שבוע

<p><u>אין להמתין שבוע</u></p>	<p>יש הסבורים, שמותר למולו מיד לאחר שהבריא, היינו לאחר שחלפה הצהבת, כי אין להתייחס לצהבת זו כמחלה, אלא כמצב של חוסר בשלות [505]</p>	<p>שׁוֹת נֹבֵי"ת חיו"ד ס' קסה; ב"ח חיו"ד ס' רסג; שׁוֹת אַבְנֵי זָהָב חיו"ד ס' שכ; ערוה"ש חיו"ד רסג; חכמת אדם קמט ד; חסד לאברהם מהדו"ק חיו"ד ס' עט; שׁוֹת בְּרִית יַעֲקֹב ח"א ס' סד; מהרש"ם בדעת תורה, יו"ד ס' לח, בגילוי דעת סק"ח; המהרש"ם בקנ"ו דברי שלום, שבסוף ס' כורת הברית; שׁוֹת מֵהַרְ"ץ חַיִּית ס' לט; האדר"ת, הובאו דבריו בס' אוצרות הראי"ה, ח"ד עמ' 132; שערים המצויינים בהלכה ס' קסג סק"ג; שׁוֹת שֶׁבֶט הַלְלוּ ח"ג ס' קמב; שׁוֹת צִיץ אֲלֵעֶזֶר ח"ג ס' פא; שׁוֹת פֶּאת שֶׁדָּךְ ס' קכ; ילקוט יוסף שובע שמחות ח"ב הל' מילה פט"ז סק"ג. וכן משמע מפורש בכמה ראשונים - ח' הרשב"א יבמות ע"ב סוד"ה הערל וד"ה מהא דר"פ; כלבו ס' עג; ס' האשכול הל' מילה ס' לה; תמים דעים להראב"ד ס' קעא; מאירי שבת קל"ז א;</p>	<p>מותר למולו מיד לאחר שהבריא אין להתייחס לצהבת זו כמחלה</p>
<p>להמתין שבעה ימים מיום הבראתו,</p>	<p>יש הסבורים, שצריך להמתין שבעה ימים מיום הבראתו, ככל תינוק שהיה חולה בכל גופו [506];</p>	<p>[506] שׁוֹת מֵהַרְ"ם מְרוֹטְנֵבֶרֶג ח"ב ס' קנה; יד קטנה על הרמב"ם מילה א יז; שׁוֹת בֵּית יִצְחָק חיו"ד ח"ב ס' צא; שׁוֹת צִמַּח צֶדֶק הַחֲדָשׁ, פֶּסְקֵי הַלְכוֹת, יו"ד רס"א רסגד; שׁוֹת טוֹטוּ"ד מֵהַדוּ"ק ס' רכ (ואגב, מה שכתב שם, שאם נולד בצבע ירוק זה מראה שזה טבעו ולא מחלה, אבל אם נולד בצבע תקין ואחר כך נעשה ירוק, הרי זה מחלה, וצריך להמתין שבעה ימים, דברים אלו הם בניגוד גמור למצב הרפואי); שׁוֹת מֵטָה לֵוִי ח"ב ס' נב; שׁוֹת בֵּית שְׁעָרִים חיו"ד ס' שמב; שׁוֹת יֵד הַלְוִי חיו"ד ס' קמא; שׁוֹת חֲבָלִים בְּנַעֲמִים חיו"ד ס' סא; שׁוֹת מִנַּחַת יִצְחָק ח"ג ס' קמה, וח"ו ס' צב; אוצר יד החיים אות קנז, בשם האדמו"ר ר"ש מבעלז ובשם האדמו"ר מבובוב. וכן דעת הרבנים מרדכי אליהו ונחום אליעזר רבינוביץ - ראה בס' במראה הבזק ח"ד ס' צא הע' 1. וראה בס' אות חיים ושלוש עמ' רמד ואילך, שיטות שונות של הפוסקים בנידון;</p>	<p>צריך להמתין שבעה ימים מיום הבראתו, ככל תינוק שהיה חולה בכל גופו</p>

<p>שהיה צהוב בכל גופו, להמתין שבעה ימים מיום הבראתו, צהוב במקצת גופו שיכולים למולו מיד כשצבעו יהיה תקין</p>	<p>יש שהבדילו בין תינוק שהיה צהוב בכל גופו, שצריך להמתין שבעה ימים לאחר הבראתו, לבין תינוק שהיה צהוב במקצת גופו, שיכולים למולו מיד כשצבעו יהיה תקין [507];</p>	<p>כורת הברית רס"י רסג; שו"ת מהר"י שטייף ס"י סב;</p>	<p>יש שהבדילו בין תינוק שהיה צהוב בכל גופו, שצריך להמתין שבעה ימים לאחר הבראתו, לבין תינוק שהיה צהוב במקצת גופו, שיכולים למולו מיד כשצבעו יהיה תקין</p>
<p>מילה בזמנה, שאם פסקה הצהבת בתוך שמונה ימים, מלים בזמן הראוי נדחתה הברית לאחר שמונה ימים, ממתנינים עוד שבעה ימים לאחר שפסקה הצהבת</p>	<p>יש מי שהבדילו בין, לבין מילה שלא בזמנה, שאם [508]</p>	<p>שו"ת בית יצחק חיו"ד ח"ב ס"י צא; שו"ת לבושי מרכזי חיו"ד ח"א ס"י קפ. וראה בשו"ת מנחת יצחק ח"ג ס"י קמה, שחלק עליהם. וראה בס' אות חיים ושלום רס"י רסג, שהבדיל בתוך שמונה הימים בין יום חול לבין שבת, עיי"ש;</p>	<p>מילה בזמנה, שאם פסקה הצהבת בתוך שמונה ימים, מלים בזמן הראוי, מילה שלא בזמנה, שאם נדחתה הברית לאחר שמונה ימים, ממתנינים עוד שבעה ימים לאחר שפסקה הצהבת</p>
<p>צהבת חולנית - צריך להמתין שבעה ימים צהבת פיסיולוגית - שאין צורך</p>	<p>יש מי שהבדיל בין צהבת חולנית - שלכל הדעות נקרא חולה, וצריך להמתין שבעה ימים לאחר הבראתו, לבין צהבת פיסיולוגית - שאין צורך להמתין שבעה ימים לאחר הבראתו [509].</p>	<p>שו"ת ציץ אליעזר ח"ג ס"י פא-פג; שו"ת משנה הלכות ח"ו ס"י עט;</p>	<p>הבדיל בין צהבת חולנית לבין צהבת פיסיולוגית</p>
<p>למעלה מ- 10 מ"ג% ממתינים שבעה ימים מעת שסרה הצהבת לגמרי</p>	<p>יש שקבעו להמתין שבעה ימים אחרי שסרה הצהבת על פי דרגות שונות של הבילירובין: יש מי שכתבו, שאם היתה הצהבת למעלה מ- 10 מ"ג% ממתינים שבעה ימים מעת שסרה הצהבת לגמרי</p>	<p>שו"ת משנה הלכות ח"ט ס"י תכא; שו"ת קנין תורה בהלכה ח"ז ס"י פא, בשם רבנים גדולים בני-יורק, שפרסמו הוראה זו בכרוזים;</p>	<p>למעלה מ- 10 מ"ג% ממתינים שבעה ימים מעת שסרה הצהבת לגמרי</p>
<p>למעלה מ- 12 צריכים להמתין שבעה ימים</p>	<p>שם הגיעה הצהבת לרמת בילירובין בדם למעלה מ- 12 מ"ג% צריכים להמתין שבעה ימים [511];</p>	<p>כן משמע משו"ת מנחת יצחק ח"א ס"י פח. וראה שם ח"ו ס"י צב;</p>	<p>למעלה מ- 12 צריכים להמתין שבעה ימים</p>
<p>14 מ"ג% צריך להמתין שבעה ימים</p>	<p>שם הגיעה הצהבת לדרגה של 14 מ"ג% צריך להמתין שבעה ימים [512];</p>	<p>ההלכה במשפחה פ"כ הע" 19, ושו"ת תשובות והנהגות ח"א ס"י תקפו. אמנם בח"ב ס"י תצ כתב שהמספר הוא 16;</p>	<p>14 מ"ג% צריך להמתין שבעה ימים</p>
<p>15 מ"ג% צריך להמתין שבעה ימים</p>	<p>שם הגיעה הצהבת לדרגת בילירובין של 15 מ"ג% צריך להמתין שבעה ימים [513];</p>	<p>[513] שו"ת שבט הלוי ח"ח ס"י רטו; הרב ז.ש. דבורקין, הובאו דבריו בבטאון כפר חב"ד, גליון 812, עמ' 79, וזו היתה גם דעתו של האדמו"ר מ"מ שניאורסון;</p>	<p>15 מ"ג% צריך להמתין שבעה ימים</p>

16 מ"ג% צריכים לחכות שבעה ימים	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;
18 מ"ג% צריכים לחכות שבעה ימים	דעת הגר"ש אלישיב; הגרש"ז אויערבאך, הובאו דבריו בנשמת אברהם ח"ד חיו"ד סי' רסג סק"א. אמנם ראה לעיל, שהגרש"ז אויערבאך פסק להתחשב רק במראה העינים, ולא בדרגות הבילרובין;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;
מעל 12 ביום השמיני, אבל מתחת ל18, מלים אותו מיד כשירד מתחת לערך זה, לא ממתנים שבעה ימים	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;
מעל 12 ביום השמיני, אבל מתחת ל18, מלים אותו מיד כשירד מתחת לערך זה, לא ממתנים שבעה ימים	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;

לשיטות הסוברים, שצריך להמתין שבעה ימים:

18 מ"ג% צריכים לחכות שבעה ימים	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;
להמתין עד שירד ל-12 מ"ג%, ומאז לספור שבעה ימים	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;
10 צריכים לחכות שבעה ימים להמתין עד שירד ל-5 מ"ג%, ומאז לספור שבעה ימים	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;
להמתין שבעה ימים כתבו שימתינו כן מעת שסרה הצהבת לגמרי	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;	ש"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ;

[495] ראה במהדורה הראשונה של האנציקלופדיה ההלכתית-רפואית, נספח לכרך ד', עמ' 791 ואילך; [496] ומה שכתב בנשמת אברהם ח"ד חיו"ד סי' רסג סק"א, איננו מובן לפי ידיעותינו הרפואיות כיום; [497] רמב"ם מילה א יז; ראבי"ה שבת פי"ט סי' רפב; סמ"ג עשין כח; חכמת אדם קמט ד; ר' יעקב הגוזר, כללי המילה, הובא בזכרון ברית לראשונים, עמ' 56; שו"ת עצי הלבנון סי' סב; אות חיים ושלום סי' רסג סק"ב, בשם אביו בעל דרכי תשובה, שאף אם המראה הצהוב הוא רק בפנים, אסור למול, אבל אם הוא צהוב ולא צהוב ממש, והנשים ומיודעים אומרים שכך מראה בני המשפחה, יש להקל למולו ביום השמיני; שו"ת הרי"ם סי' טז; שו"ת אבני נזר חיו"ד סי' שכ, ושם חחו"מ סי' קכה. והיינו בהנחה ש'ירוק' פירושו צהוב; [498] מאירי שבת קלד א; המחבר, יו"ד רסג א; ערוה"ש יו"ד רסג ג; הגה' נימוקי רי"ב יו"ד רסג א; מנחת פתים יו"ד שם; דעת תורה יו"ד סי' לח; בית ישראל, הנדפס בסוף חכמת אדם, מביא הרבה פוסקים החולקים על החכ"א; ראש אפרים סי' לח סקל"ד וסקנ"ב; ערוה"ש יו"ד רסג ג; כורת הברית סי' רסג, בנחל ברית סק"א; שו"ת מנחת יצחק ח"ג סי' קמה, וח"ו סי' צב, וח"ח סי' פח; שו"ת ציץ אליעזר ח"ג סי' פב. וראה מאמרו של הגר"י קמינצקי, מוריה, קלג-קלו, ניסן תשמ"ג, עמ' קט-קי. וראה שו"ת מנחת שלמה ח"ב סי' צז אות יב, שהשו"ע השמיט תיבת 'ביותר' מפני שלמעשה קשה להכריע מה נקרא 'ביותר', ולכן משום חומרא של פיקוח נפש יש לדחות הברית בכל מקרה של 'ירוק'; [499] שו"ת מנחת יצחק ח"ג סי' קמה, וח"ו סי' צב, וח"ח סי' פח; שו"ת מנחת שלמה שם (וכן הגר"שז אוערבאך, הובאו דבריו במאמרו של י. לוי, נועם, י, תשכ"ז, עמ' קסח ואילך, ובמאמרו של א. שטינברג, אסיא, ד, תשמ"ג, עמ' 207 ואילך); הגר"י נויבירט, הובאו דבריו בנשמת אברהם חיו"ד סי' רסג סק"א(א). וכן משמע משו"ת אבני נזר חיו"ד ח"ב סי' שכ, ושם חחו"מ סי' קכה, וצפנת פענח על הרמב"ם מילה א יז; [500] שו"ת ציץ אליעזר ח"ג סי' פב. וראה בשו"ת עצי לבנון סי' סב; שו"ת דברי מלכאל ח"ב סי' קלב; מאמרו של י. לוי, נועם, שם; א. שטינברג, אסיא, ד, תשמ"ג, עמ' 207 ואילך; [501] שו"ת קנין תורה בהלכה ח"ב סי' קלז אות ג. וראה עוד שם ח"ז סי' פא, שכתב ממדינות מסוימות שדורשים פחות מ-5 מ"ג%; [502] שו"ת תשובות והנהגות ח"א סי' תקפו, ושם ח"ב סי' תצ; [503] שו"ת מנחת יצחק ח"ח סי' פח; דעת הגר"י ש' אלישיב למול עד רמה של 12 מ"ג%; נשמת אברהם חיו"ד סי' רסג סק"א(א), שכתב בשם הגר"שז אוערבאך, שצריך שהצהבת תיעלם לגמרי מכל הגוף, ולא לסמוך בזה על הרופאים, וצריך שהבילירובין יהיה פחות מ-11-12 מ"ג%, וגם שיהיה נראה בעיני המוהל שהוא לא צהוב. אך דברים אלו צ"ע, שאם הבילירובין הוא 12-11 מ"ג%, בוודאי הוא עדיין נראה צהוב קצת, ולכן שני התנאים שכתב הם סותרים אהדדי מבחינה מציאותית. ואמנם בשו"ת מנחת שלמה שם, לא הזכיר כלל את התנאי של רמת הבילירובין. כמו כן בשיחותי בע"פ עם מרן הגר"שז אוערבאך לא הזכיר התנאי של רמת בילירובין, ויש שהעידו בשמו שגם ברמה של 13 מ"ג% אפשר למול את התינוק אם לדעת הרופאים הוא בריא; [504] ראה שו"ת שבט הלוי ח"ה סי' קמח אות ב; [505] שו"ת נובי"ת חיו"ד סי' קסה; ב"ח יו"ד סי' רסג; שו"ת אבני נזר חיו"ד סי' שכ; ערוה"ש יו"ד רסג ג; חכמת אדם קמט ד; חסד לאברהם מהדו"ק חיו"ד סי' עט; שו"ת ברית יעקב ח"א סי' סד; מהרש"ם בדעת תורה, יו"ד סי' לח, בגילוי דעת סק"ח; המהרש"ם בקונ' דברי שלום, שבסוף ס' כורת הברית; שו"ת מהר"ץ חיות סי' לט; האדר"ת, הובאו דבריו בס' אוצרות הראי"ה, ח"ד עמ' 132; שערים המצויינים בהלכה סי' קסג סק"ג; שו"ת שבט הלוי ח"ג סי' קמב; שו"ת ציץ אליעזר ח"ג סי' פא; שו"ת פאת שדך סי' קכ; ילקוט יוסף שובע שמחות ח"ב הל' מילה פט"ז סק"ג. וכן משמע מפורש בכמה ראשונים - חי' הרשב"א יבמות ע"ב סוד"ה הערל וד"ה מהא דר"פ; כלבו סי' עג; ס' האשכול הל' מילה סי' לה; תמים דעים להראב"ד סי' קעא; מאירי שבת קלז א; [506] שו"ת מהר"ם מרוטנברג ח"ב סי' קנה; יד קטנה על הרמב"ם מילה א יז; שו"ת בית יצחק חיו"ד ח"ב סי' צא; שו"ת צמח צדק החדש, פסקי הלכות, יו"ד רס"י רסגד; שו"ת טוטו"ד מהדו"ק סי' רכ (ואגב, מה שכתב שם, שאם נולד בצבע ירוק זה מראה שזה טבעו ולא מחלה, אבל אם נולד בצבע תקין ואחר כך נעשה ירוק, הרי זה מחלה, וצריך להמתין שבעה ימים, דברים אלו הם בניגוד גמור למצב הרפואי); שו"ת מטה לוי ח"ב סי' נב; שו"ת בית שערים חיו"ד סי' שמב; שו"ת יד הלוי חיו"ד סי' קמא; שו"ת חבלים בנעימים חיו"ד סי' סא; שו"ת מנחת יצחק ח"ג סי' קמה, וח"ו סי' צב; אוצר יד החיים אות קנז, בשם האדמו"ר ר"ש מבעלז ובשם האדמו"ר מבובוב. וכן דעת הרבנים מרדכי אליהו ונחום אליעזר רבינוביץ - ראה בס' במראה הבזק ח"ד סי' צא הע' 1. וראה בס' אות חיים ושלום עמ' רמד ואילך, שיטות שונות של הפוסקים בנידון; [507] כורת הברית רס"י רסג; שו"ת מהר"י שטייף סי' סב; [508] שו"ת בית יצחק חיו"ד ח"ב סי' צא; שו"ת לבושי

מרדכי חיו"ד ח"א סי' קפ. וראה בשו"ת מנחת יצחק ח"ג סי' קמה, שחלק עליהם. וראה בס' אות חיים ושלום רסי' רסג, שהבדיל בתוך שמונה הימים בין יום חול לבין שבת, עיי"ש; [509] שו"ת ציץ אליעזר ח"ג סי' פא-פג; שו"ת משנה הלכות ח"ו סי' עט; [510] שו"ת משנה הלכות ח"ט סי' תכא; שו"ת קנין תורה בהלכה ח"ז סי' פא, בשם רבנים גדולים בניו-יורק, שפרסמו הוראה זו בכרוזים; [511] כן משמע משו"ת מנחת יצחק ח"א סי' פח. וראה שם ח"ו סי' צב; [512] ההלכה במשפחה פ"כ הע' 19, ושו"ת תשובות והנהגות ח"א סי' תקפו. אמנם בח"ב סי' תצ כתב שהמספר הוא 16; [513] שו"ת שבט הלוי ח"ח סי' רטו; הרב ז.ש. דבורקין, הובאו דבריו בבטאון כפר חב"ד, גליון 812, עמ' 79, וזו היתה גם דעתו של האדמו"ר מ"מ שניאורסון; [514] שו"ת תשובות והנהגות, ח"א סי' תקפו; שם, ח"ב סי' תצ; [515] דעת הגרי"ש אלישיב; הגרש"ז אויערבאך, הובאו דבריו בנשמת אברהם ח"ד חיו"ד סי' רסג סק"א. אמנם ראה לעיל, שהגרש"ז אויערבאך פסק להתחשב רק במראה העינים, ולא בדרגות הבילירובין; [516] הגרי"י נויבירט, הובאו דבריו בנשמת אברהם ח"ד חיו"ד סי' רסג סק"א; [517] הגרש"ז אויערבאך, הובאו דבריו בנשמת אברהם, שם; [518] ראה בשיטות הפוסקים שהובאו לעיל; [519] ס' זכר הברית, עמ' 87; [520] ראה א. שטינברג, אסיא, ד, תשמ"ג, עמ' 207 ואילך; הנ"ל, אנציקלופדיה הלכתית-רפואית, מהדורה ראשונה, כרך ד, תשנ"ד, עמ' 791 ואילך. וראה ילקוט יוסף שובע שמחות ח"ב הל' מילה פט"ז סק"ג. וראה לעיל; [521] ס' שבת שבתון סקי"א(ב); [522] הגרש"ז אויערבאך, הובאו דבריו בנשמת אברהם, שם; [523] והיינו לשיטות הפוסקים שקבעו ערכים מוגדרים של בילירובין לצורך קיום הברית - ראה לעיל; [524] הגרא"י וולדינברג, הלכה ורפואה, א, תש"מ, עמ' רפא-רפב; [525] הרב ד. לאו, תחומין, יט, תשנ"ט, עמ' 335 ואילך; הרב מ.ש. כהן, עטרת שלמה, ח"ד, תשנ"ט, עמ' קלח ואילך; [526] הרב כהן, שם. והסברה להקל ביום-טוב יותר מאשר בשבת הוא מדין 'מתוך', עיי"ש; [527] שו"ת ציץ אליעזר ח"ג סי' פג; שו"ת אגרות משה חיו"ד ח"ב סי' קכא. ואגב, מה שכתב שם שמדובר ב'בלו בייביס', היינו תינוקות כחולים, לא דק, והכוונה לתינוקות צהובים; [528] כן משמע מדברי הגרי"י נויבירט, הובאו דבריו בנשמת אברהם חיו"ד סי' רסב סק"ו(4);